ולאו מקל וחומר קאתי ומה משקין הבאין

מחמת כלי מטמאין משקין הבאין מחמת

שרץ לא כל שכן דיו לבא מן הדין להיות

כנדון ישמא דרישא היכי דריש מכל האוכל

אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא יטמא

לממא את המשקין אתה אומר לממא את

המשקין או אינו אלא לממא את הכלי אמרת

ק"ו ומה משקה שמטמא אוכל אינו מטמא

כלי אוכל שאין מטמא אוכל אינו דין שלא

יםמא כלי הא מה אנן מקיים ישמא לשמא

את המשקין שהן עלולין לקבל מומאה מאי

איריא משקין משום דעלולין לקבל מומאה

תיפוק ליה משום דליכא מידי אחרינא ה"ק

וכ"ת אוכל חמור דמממא משקין ניממייה

לכלי ההוא חומרא דמשקין הוא משום

דמשקין עלולין לקבל מומאה ומה היא

עלילתו שמקבליו מומאה שלא בהכשר יממא

דאין עושה כיוצא בה מהכא נפקא מהתם

נפקא יוכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם

עליו ממא הוא הוא ממא ואין עושה מומאה

כיוצא בה חד במשקין הבאין מחמת שרץ

וחד במשקין הבאין מחמת כלי וצריכי דאי

אשמועינן במשקין הבאין מחמת כלי משום

דלא חמירי אבל במשקין הבאין מחמת שרץ

דחמירי אימא עושה מומאה כיוצא בה

ולשמעיגן משקין הבאין מחמת שרץ וכ"ש משקין הבאין מחמת כלי יסילתא דאתיא

בקל וחומר מרח וכתב לה קרא א"ל רבינא

לרב אשי והא אמר רבא לא ר' יוםי סבר

כר' עקיבא ולא ר"ע סבר כר' יוםי אמר ליה

רבי יוםי בשיטת ר"ע רבו אמרה וליה לא

ם"ל אמר ליה רב אשי לרב כהנא בשלמא

ר' יוםי לא סבר לה כר"ע יומי א"ר יומי

מניין לרביעי בקודש שהוא פסול ודין הוא

ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול

בקודש שלישי שפסול בתרומה אינו דין

שיעשה רביעי בקודש ולמדנו שלישי בקודש מן התורה ורביעי מקל וחומר

שלישי מן התורה דכתיב יוהבשר אשר יגע

ו. וְכִּי יֻתַּן מֵיִם עַל זֶרַע. וְנָפַל מִנְּבְלָתָם עָלִיו טְמֵא וְבְּל הֹהּוֹץ לְּכָב: זיִקרא יא לח ב. וְהַבְּשֶׁר אֲשֶׁר יִגִּע בְּכָל טְמֵא לֹא יִאָבל בְּאשׁ יִשְׂרף וְהַבְּשֶׂר בְּל טְהוֹר יִשְׂרף וְהַבְּשֶׂר בְּל טְהוֹר יֹאַבל בְּשֶׂר: ויקרא ז יט יֹאַבל בָּשֶׂר: ויקרא ז יט

רבינו חננאל

מק"ו מייתינן ליה הכי, ומה כלי הבא מחמת שרץ מטמא את המשקין. דתנינז בתורת כהנים. אם כן למה נאמר משקה בכל כלי יטמא, מלמד שהכלים מטמאיז את המשקה. שרץ שמטמא את הכלי אינו דין שיטמא משקין. וכיון שטומאת משקין מחמת שרץ בק"ו גמר לה מן הדין. והן משקין הבאין מחמת שרץ, להיות כנדון, והוא הכלי, מה כלי אין מטמא כלי שאין טומאה עושה כיוצא בה. אף משקין הבאין מחמת שרץ לא יטמאו את הכלי. יטמא דרישא לטמא האוכל את המשקה. ואימא לטמא האוכל את הכלי, אמרת ק"ו ומה משקה המטמא אוכל אין מטמא כלי. אוכל שאין מטמא אוכל כיוצא בו אינו דין שלא יטמא כלי, הא מה אני מקיים יטמא דרישא דקרא לטמא את המשקין שהן עלולים לקבל טומאה. ודחינן לא צריכת לכולי האי, חדא דליכא מידי אחרינא לרבוייה, כי מה יטמא מן האוכל כלים, הרי יי.,.... רחינום מק"ו שלא יטמאו מן האוכל, וכל שכן אדם, מן האוכל, וכל שכן אדם, לא נשאר אלא אוכלין יא נשאו אלא אוכלין ומשקין, אוכלין ליכא למימר דהא אין טומאה עושה כיוצא בה, לא נשארו אלא המשקין, ותו מפני שהן עלולין לקבל טומאה שלא בהכשר כו׳. ואין טומאה עושה כיוצא בה מהתם נפקא, וכי יתן מים על זרע וגו'. הוא טמא ואין עושה כיוצא הבאין מחמת שרץ, וחד יובאן בווזכות פרן, יויו למשקין הבאין מחמת כלי וצריכא וכוי. זה כלו לדברי ר׳ יוסי ור׳ שמעון דאמרי לאוכלין טמאין לכלים טהורין, ואסיקנא ר' יוסי בשיטת ר׳ עקיבא אמרה ולא סבירא ליה כוותיה דיש טומאה שלישית בחולין, כמו שדרש ר׳ עקיבא בו ביום. וכן ר׳ עקיבא לא סבירא ליה כר׳ יוסי. דתניא ר׳ עקיבא אומר למד על ככר שני ור' יוסי תני בתוספתא בסוף חגיגה מנין לרביעי בקודש שפסול, ודין הוא ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה, כדקיימא לן טבל ועלה אוכל במעשר, העריב שמשו אוכל . בקדשים, נמצא מעורב שמש מחוסר כפורים טהור שלישי שפסול בתרומה התורה

ולאן מק"ו קאתי ומה משקין הבאין מחמת כלי. וא"ת א נילף מק"ו דאוכל ומה אוכל הבא מחמת שרץ מטמא משקין שרץ גופיה לא כל שכן והשתא נימא דבין משקין ובין אוכל מטמא כלי וי"ל דע"כ

אין אוכל מטמא כלי אפילו בא מחמת שרץ מק"ו דמשקין הבאין

מחמת כלי שמטמה אוכל ואין מטמה כלי אוכל הבא מחמת שרך שאין מטמא אוכל [מהוא טמא] אינו דין שלא יטמא כלי: דרך לבא מן הדין להיות כנדון. הקשה הרב רבי יעקב דאורלינ"ש אם כן יהיו משקין הבאין מחמת שרך שניים כמשקין הבאין מחמת כלי ואהני קל וחומר דמטמו ואהני דיו דהוו שניים ב דכה"ג אמרינן בכילד הרגל (ב"ק כה:) גבי קל וחומר דמפץ במת לימא אהני קל וחומר לטומאת ערב ואהני דיו לאפוקי מטומאת ז' וגבי קרן בחלר הניזק יי אמרינן נמי אהני קל וחומר לנזק שלם ואהני דיו למגופו ואומר ר"י דלא קשה דהכא לא אשכחן מידי שנגע בשרץ שלא יהיה ראשון הלכך אין לחלק אבל גבי מת ג אשכחן דבר הנוגע בו שלא יהיה אלא ראשון כגון אוכלים וכלי חרס ד ומוק שלם מגופו תרי מילי נינהו אבל אין לתרך משום דאיכא למימר ק"ו הכי ומה אדם וכלים שאיו מיטמא מאויר כלי חרס מיטמא משרץ משקין שמיטמא מאויר כלי חרם לא כל שכן שמיטמא משרץ דהשתא נמי איכא למימר דיו ה כדמוכח בכילד הרגל (שם): ובי תימא אובל חמור דמממא משקין. הוי מלי למילף דאין אוכל מטמא כלי מקל וחומר ומה כלי שמטמא אוכל אין מטמא כלי אוכל שאינו מטמא אוכל אינו דין שלא יטמא כלי: ומהו עדידותן שמקבלין מומאה בלא הכשר. תיתה לר"י דאכתי לא הוי קל וחומר דהא עלילותן לא מהני להו לקבל טומאה ממשקין ולענין אוכל מהני להו א"כ אוכל חמור ולעיל דיליף דמשקה לא מטמא כלי לא מצי למילף בק"ו מאוכל שמטמא משקה ואין מטמא כלי משקה דלא מטמא משקה לא כ"ש דהיא גופא מנלן דאוכל לא מטמא כלי ועוד דמשקין חמור מאוכל דמטמא אוכל והכא לא מצי למיעבד ק"ו כדלעיל דמה כלי שמטמא אוכל אין מטמא כלי אוכל הבא מחמת כלי לא כ"ש דמ"מ אוכל הבא מחמת שרך

אפי׳ מאן דאים ליה דיו אפילו היכא דמיפרך קל וחומר הכא מודה דבמה מלינו ילפינן שלישי ממחוסר כפורים דמחוסר כפורים כשלישי הוא שאינו עושה כלום בתרומה ופוסל בקודש והוא הדין בכל שלישי הלכך אלים קל וחומר דהכא ולא שייך למימר דיו מה התם שלישי

למדנן שלישי מן התורה. ניחא ליה להביא מקרא וה"מ למידרש שלישי לקודש קל וחומר מטבול יוס ורש"י פירש דלהכי אינטריך למימר למדנו שלישי מן התורה דלא חימא דיו אבל השתא דלמדנו מן החורה לא אמרינן דיו משום דמיפרך קל וחומר:

מנלן: ומה מחוםר כפורים. ותו לא אף כאן שלישי ותו לא: ניתני

ד) ומשני משקין הבאין מחמם שרץ מי כחיבי. באוריית׳ ממשקין מחמת כלי הוא דאתו ומה כו' וכיון דמינייהו הוא דילפי דיו למשקין שנגעו בשרץ הבאין מן הדין דמשקין שנגעו בכלי להיות כנדון מה אלו אין מטמאין כלי אף אלו אין מטמאין כלי: יטמא דרישא. גבי אוכל היכי

דריש ליה ר"ע: משקה שמטמא אוכל. כדאמרן לעילף אינו מטמא כלי כדאמרוי אוכל שאין מטמא אוכל דאין טומאה עושה כיולא בה אינו דין כו׳. והוא הדין דמני למימר נמי קל וחומר מיניה וביה כדאמרן גבי משקין דנימא הכי מה כלי שמטמא את האוכל הזה אינו מטמא כלי אוכל שבא מחמת כלי כו׳ אלא משום דהדר מצטריך ליה למימר כדלעיל ואימא הני מילי אוכל הבא מחמת כלי אבל אוכל הבא מחמת שרץ לטמא כלי וניחא ליה למילף ממשקה דאוקימנא בהו דלא שנא נגעו בשרך לא שנא ניטמאו מן הכלי לא מטמאו כלי: וכי **סימה הוכל המור.** ממשקה דחילו משקה אין מטמא משקה ואילו אוכל קאמרת מטמא משקה הלכך אע"ג דאין משקה מטמא כלי יהא אוכל מטמא כלי: ההוא. דאוקימנא האי יטמא דאוכל לטמא משקה חומרא דמשקין היא דעלולין להבל טומאה: יטמא דאין עושה כיולא בה. כלומר השתא דרשינן יטמא יטמא והאי דקרינן בתרוייהו (ה) יטמא ללמדך מיעוט דאין מטמא כיולא בו כגון אוכל אוכל ומשקה משקה: הוא. מיעוטא ואוכל דכוותיה קא ממעט: חד. למעוטי משקין הבחין מחמת שרך אע"ג דלח כתיבי בהאי קרא משקין דכי יותן מים על זרע וגו׳ דמשמע וו אפילו שנגע בהן שרץ לחחר שניגבו מיהו גלי באוכל והוא הדין למשקה: וחד במשקין הבחין מחמת כלי. ההוא יטמא דלעיל איירי בבאין מחמת כלי: והא אמר רבא לא רבי יוסי. דלקמן דדריש ק"ו ממחוסר כפורים סבר לה כר׳ עקיבא שיהא שני עושה שלישי בחולין ולח רבי עקיבח סבר לה כרבי יוסי במאי דמייתי לקמן רביעי בקודש מקל וחומר ממחוסר כפורים ומילמיה דרבא פרשוה רב אשי ורב כהנא לקמן בסמוך וכיון דאית ליה לרבי יוסי משקין מטמאין אחרים דאורייתא לא משכח ראיה אלא מיטמא דדריש יטמא על כרחך

אית ליה שני עושה שלישי בחולין דהא בין יטמא דאוכלין בין יטמא דמשקין אשני כחיבי: בשיטת רבי עקיבה רבו המרה. להה דחמר טומחת משקין לטמה חחרים דאורייתא מיבעי ליה למדרש יטמא יטמא אליבא דר"ע אמרה דדריש ליה גבי אוכלין וקא"ר יוסי הואיל ודריש ר"ע יטמא יטמא אית ליה דמשקין מטמחין חחרים דאורייתה אבל רבי יוסי לא סבירה ליה טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא ולא דריש יטמא יטמא: בשלמה רבי יוסי לה סבר ליה כר"ע. דשני עושה שלישי בחולין: דתניא אמר רבי יוסי מניין לרביעי בקודש שפסול ודין הוא מה מחוסר כפורים שמותר בחרומה. כדילפינן ביבמות פרק הערל (ד' עד:) מקראי טבל ועלה אוכל במעשר העריב שמשו אוכל

בכל

בתרומה כדכתיב [ויקרא כב] ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים: אסור בקודש. כדיליף התם מוכפר עליה הכהן וטהרה [שם יב] מכלל שהיא טמאה עד עכשיו: **שלישי שפסול בתרומה.** לרבנן דפליגי אדר' עקיבא ונפקא לן בקל וחומר מטבול יום ומה טבול יום דמהיא טמאה בחרומה במסכת סוטה בפרק כשם שהמים בודקין» יום דמותר בחולין אסור בתרומה שני שפסול בחולין אינו דין שיעשה שלישי בתרומה במסכת סוטה בפרק כשם שהמים בודקין» ובקודש דין הוא שיעשה בה רביעי מקל וחומר ממחוסר כפורים: ולמדנו שלישי בקודש מן החורה. דלא חימא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה תרומה עושה שלישי ותו לא אף זה קודש יעשה שלישי ותו לא דמשום שלישי לא אנטריך לן קל וחומר דמן התורה למדנו שלישי וכי אתא ק"ו לרביעי הוא דאתא דקיימא לן בב"ק פ' שני (ד' כה.) דהיכא דמיפרך ק"ו לא אמרינן דיו:

סנהדרין מ: מא. זבחים פב: קג: חולין קיח:], ג) סוטה דחגיגה פ"ג ה"ון, ד) ושייך לע"ח], כ) [ע"ח], ו) [שח], לע"ח], כ) [ע"ח], ו) [שח], 1) דף כט., מ) ב"ק יח:,

הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה יטמא דאין וכו' דקרינן בתרווייהו יִטְבָא. נ"ב כלומר מדלא . . . כנומר מדלח קרינן יטמא: (ב) ד"ה חד למעוטי במשהיי טי במשקין וכו׳ משמע אפילו:

מוסף רש"י

ואין עושה טומאה כיוצא בה. ואין מטמא לוכל כיולא בו (לעיל יד.). מנין לרביעי בקדש שהוא פסול. ולא אמרינן טהור הוא כנתרומה (סוטה בט:). ככתרומה (סוטה בט:). ומה מחוסר כפורים. בטומאות הלריכות קרבן, כגון זב וזבה ויולדת ומלורע (שם). שלישי מזפחול כדנפקא לן ק"ו במסכת סוטה (כט.) ומה טבול יום שמותר במעשר אסור יום שמומה במעשר משור בתרומה, שני שפסול במעשר אינו דין שיעשה טליטי בתרומה (חגיגה כד.). אינו דין שיעשה רביעי בקודש. ולא מימא דיו לבא מן הדין להיות כנדון, ונימי הכי שלישי שפסול בתרומה דין הוא שפסוג בתכונות דין הוח שיהא פסול לקודש, דאם כן שיה שיהא פסול לקודש, דאם כן בטיל ליה האי קל וחומר, דשליש בקודש לא אלטרין, דכי היכי דבתרומה איתנייה בקל וחומר משכול זים, הכי נמי אמי קודש בהאי ק"ו, אלא אפילו מן התורה למדנוהו, והיינו דקאמר למדנו שלישי בקודש מן התורה, הלכך אי אמרינן דיו איפרך ליה ק"ו (סוטה כט:) קיי לפוח בפון דמיפריך ק"ו לא אמריגן דיו לבא מן הדין להיות כנדון, כדאמרינן בב"ק (כה.) ולמ"ד נמי אמרינן דיו, הני מעלות דרבנן נינהו ולאו דאורייתא, והאי דנקט ולמדנו שלישי בקודש, מלחא בעלמא הוא דאשמעינן דשלישי לקדש מן המורה הוא (חגיגה בד.).

מוסף תוספות

א. מנלן דילפינן משקין הבאין ממשקין הבאין מחמת כלי. דלהוי ראשונים מנלן. עס. ג. אע״פ שכל טומאה של מת הוא טומאת שבעה. חי' רכינו לול. ד. שאין לך דבר שם. ה. דכיון דסוף סוף צריכין למשקין שמיטמאין מאויר כלי חרס ולא הוו אלא שניים בכי האי גוונא תום׳ שאנן שמסתפק אם . דרה"ו אחרי דיו ו

שייך למימר אוכל הבא מחמת שרץ מי כתב בהדיא דודאי כתיב. מוס? שאקד, ומוס? ל"פ מוסיף. דודאי כתיב בקרא דמייתי בתר הכי וכי יותן מים על זרע וגפל וגרי. ז. דקים לן ביה שלישי לתרומה בפרק כשם (סוטה כט.). מוס? שאקד.